

Ministeriet for Grøn Trepert
Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Kvælstof & Klima
Nyropsgade 30
1780 København V

Skødstrupbakken 64
DK-8541 Skødstrup

Tel.: +45 6141 5441

eMail: henning@organe.dk

Web: www.organe.dk

Bank: Jyske Bank
Konto. Nr.: 5074 0001404904
IBAN: DK 2550740001404904
SWIFT: JYBADKKK
Moms / EORI no.: DK 3742 2541

22. juni 2026

Høringsvar vedrørende udkast til ændring af gødningsanvendelsesbekendtgørelsen – jeres j.nr. 2026-18568

Idet jeg takker for fremsendelse af høringsmaterialet skal jeg hermed fremkomme med følgende ændringsforslag:

Bekendtgørelsen bør ændres sådan at gødsning med fosfor følger afgrødernes fosforbehov jf. gældende "Vejledning om gødsning...". Det anbefales desuden at give incitament til en samlet P-balance på 0 kg P per ha over en femårig periode.

Indledningsvis vil jeg gerne påskønne den forenkling som ændringen lægger op til.

Imidlertid er de foreslåede ændringer aldeles uambitiøse i forhold til vedtagne politikker, fx. EU's Farm-to-Fork strategi¹, der har som mål at nedbringe gødningsforbruget med 20% og udledning af næringsstoffer med 50% inden 2030, EU's SOIL mission² og dens mål om at sprede mindre tungmetaller som cadmium (der typisk følger P i kunstgødninger) i naturen, og EU's generelle mål om at reducere anvendelse (og dermed øge recirkulering og selvforsyning) af kritiske materialer som P.

¹ https://food.ec.europa.eu/horizontal-topics/farm-fork-strategy_en

² https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe/eu-missions-horizon-europe/soil-deal-europe_en

Ministeriets "Vejledning om Gødskning og Harmoniregler"³ indeholder normer for fosfor for alle afgrøder. 68,2% af det dyrkede areal i Danmark dyrkes med korn jf. Danmarks Statistik⁴, og kornafgrøder har jf. Ministeriets "Vejledning..." en P norm der ligger langt under det fosforloft der foreslås. Eksempelvis har den mest almindelige kornart, vinterhvede, kun en fosfornorm på 22 kg P per ha, og frøafgrøder typisk fosfornormer under 10 kg per ha, osv. Det er mest rodfrugter, som fx kartofler, der har højere fosfornorm end det foreslåede generelle P loft, men jf. Danmarks Statistik dyrker vi kun godt 4% af arealet med rodfrugter. Det er på denne baggrund aldeles uforståeligt og uforklarligt at der foreslås fortsat at anvende regulerede fosforlofter. At regulere efter generelle fosforlofter er naturligvis meget upræcist og både Ministeriet samt planteavlere og deres konsulenter har med den til enhver tid gældende "Vejledning..." de nødvendige data til at regulere efter afgrødernes faktiske fosfornormer, som alligevel anvendes til gødningsplanlægning.

Aarhus Universitets rapport fra 2024⁵ om udviklingen i udledning af bl.a. P til naturen viser desværre, men forståeligt nok, at regulering af næringsstoffer på input-siden er ganske uden effekt, idet udledninger til naturen har været stort set uændret siden P-regulering blev indført, og det giver derfor ingen mening af fortsætte på samme vis. Regulering af næringsstoffer bør naturligvis sket på output siden når der er der man ønsker en effekt. Den rigtige vil være at indføre krav om en fosforbalance på 0 kg per ha over en femårig periode, samtidig med at der stilles tilsvarende krav til andre sektorer end landbrug, så som de kommunale affaldsvirksomheder.

Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på at regler der svarer meget til det jeg foreslå er indført i Sverige, og at danske landmænd tilsyneladende foretrækker denne form for transparent og enkel regulering frem for de danske, indviklede og uforklarlige regler – se indlæg i Landbrugsavisen⁶. I Sverige er der et øvre fosforloft på 22 kg P per ha, med en tilstræbt balance på 0 kg per ha over fem år⁷.

Mine anbefalinger er desuden fuldt ud i tråd med HELCOM's anbefalinger⁸, der baserer sig på den forskning ORGANE har være en del af som partner i SuMaNu platformen og det nuværende CiNURGi projekt⁹, og som er målrettet direkte involverede parter, inklusive Ministeriet for Grøn Trepert.

Jeg vil også gerne gøre opmærksom på at danske planteavlere jf. mine egne analyser¹⁰ allerede kunne være selvforsynende med P til gødskning, hvis der var incitamentet til at

³https://lbst.dk/Media/638914601066008119/Vejledning_om_goedskning_og_harmoniregler_2025_2026.pdf

⁴<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/erhvervsliv/landbrug-gartneri-og-skovbrug/det-dyrkede-areal>

⁵https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Videnskabelige_rapporter_600-699/SR635.pdf

⁶<https://landbrugsavisen.dk/sverige-gaar-en-mere-lige-vej-hvorfor-goer-danmark-det-saa-svaert-250357>

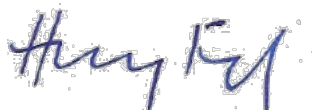
⁷<https://regler.krav.se/unit/krav-regulation/38833d7f-4c91-485f-8d27-4c9ec784a4d5>

⁸<https://helcom.fi/wp-content/uploads/2024/02/Guidelines-on-fertilization-planning-and-nutrient-accounting.pdf>

⁹<https://interreg-baltic.eu/project/cinurgi/>

undgå overgødskning med P i den vestlige del af landet, så det kunne flyttes til den østlige del. Herved kunne man spare import af godt 11.000 tons P i handelsgødning fra politisk ustabile regimer. Det er veldokumenteret¹¹, at separering af gylle eller afgasset gylle med efterfølgende transport af den P-rige fiberfraktion kan ske uden væsentlig indflydelse på driftsøkonomien for husdyrbrugere.

Med venlig hilsen,

Henning Lyngsø FOGED

ORGANE

¹⁰ Foged, Henning Lyngsø. 2024. Potentials for higher recycling of nutrients in organic wastes from farming, industry and Households - The current situation and scenarios for future development in Danish NUTS2 regions. Report. Organe Institute. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.28437.23520>

¹¹ Arata L, Chakrabarti A, Ekane N, Foged HL, Pahmeyer C, Rosemarin A and Sckokai P (2022) Assessment of environmental and farm business impacts of phosphorus policies in two European regions. Front. Sustain. Food Syst. 6:852887. <https://doi.org/10.3389/fsufs.2022.852887>